

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ на НАУКИТЕ	
ИНСТИТУТ за ГОРАТА	
Регистрационен номер, № и дата	
PP-08-615 / 01.06.26	
Срок за изпълнение	

СТАНОВИЩЕ

върху материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Екология и опазване на екосистемите“, обявен от Институт за гората – БАН в ДВ бр. 18 от 17.02.2026г.

Кандидат за участие в конкурса: доц. д-р Ина Анева
Изготвил становището: проф. д-р Миглена Жиянски

Кратки биографични данни.

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „професор“ по обявения конкурс е доц. д-р Ина Йосифова Анева. Доц. д-р Анева е родена на 04.06.1985 г. и завършва средното си образование в ПМГ „Акад. Сергей П. Корольов“ в гр. Благоевград. Кандидатът е утвърден учен в областта на ботаниката, биоразнообразието и опазването на растителните ресурси. Завършва бакалавърска степен по „Молекулярна биология“ (2008 г.) и магистърска степен по „Ботаника (Висши растения)“ (2010 г.) в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ с отличен успех. През 2016 г. придобива образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Ботаника“ в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при Българската академия на науките (ИБЕИ-БАН) с дисертационен труд, насочен към биологичните и фитохимичните изследвания на видове от р. *Sideritis* с консервационен статус в България. Професионалният път на кандидата е изцяло свързан с Българската академия на науките, където последователно заема длъжностите биолог, асистент, главен асистент и доцент в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания. От 2019 г. е доцент, а понастоящем изпълнява и функциите на научен секретар на направление „Биоразнообразие, биоресурси и екология“ към БАН. Доц. д-р Ина Анева има и преподавателска дейност, включваща обучение на студенти в Лесотехническия университет, Нов български университет и по програма „Еразъм+“ в Аристотеловия университет в Солун. Научните ѝ резултати са отличени с престижни национални и международни награди, сред които Голямата награда за млад учен „Питагор 2020“, Почетен знак „За заслуги към БАН“ и наградата на UNESCO „Man and the Biosphere“ за млади учени.

Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с минималните изисквания, съгласно Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората - БАН.

От представените документи и материали се установява, че кандидатът доц. д-р Ина Йосифова Анева изпълнява и значително надвишава минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“, съгласно ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и съответните вътрешни правила на ИБЕИ-БАН. Представените наукометрични показатели, научна продукция, цитируемост, участие и ръководство на национални и международни научноизследователски проекти, преподавателска дейност и приложените доказателствени материали убедително показват съответствие с изискванията на конкурса по професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Екология и опазване на екосистемите“.

Административното съответствие на подадените документи и доказателствени материали е констатирано и от заседание на КРАС при ИГ-БАН

Общо описание на представените материали.

Съгласно представената справка за изпълнение на минималните национални изисквания на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му (вкл. в ИГ-БАН), доц. д-р Ина Йосифова Анева напълно покрива и надвишава критериите за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 4.3. Биологически науки. При минимално изискуеми **660 точки** кандидатът представя **общо 3881 точки**, което е съществено превишаване на изискванията.

По **показател А** кандидатът покрива изискването от 50 т. чрез придобитата образователна и научна степен „доктор“ с дисертационен труд, посветен на биологични и фитохимични изследвания на видове от род *Sideritis* с природозащитен статус в България.

По **показател В** за хабилитационен труд са представени **16 научни публикации** под формата на цикъл от научни публикации. Точките по показателя са формирани от **12 публикации**, разпределени в списания от квантилите Q1-Q4 (от които **7** са публикувани в списания от първи квантил (**Q1**), **2** във втори квантил (**Q2**), **1** в трети квантил (**Q3**) и **2** в четвърти квантил (**Q4**)), които носят общо **254 точки** при минимално изискуеми 100 точки. Към цикъла са представени и четири допълнителни публикации, публикувани в научни списания, сборници и колективни издания, които не участват във формирането на точките по показателя, но тематично допълват и разширяват обхвата на хабилитационния труд. Представените публикации са обединени от обща научна проблематика, свързана с изследвания върху биоразнообразието, флористичното богатство, генетичните ресурси, етноботаниката, природозащитната биология и устойчивото използване на растителните ресурси. Резултатите демонстрират последователно развивана научна линия и изследователски профил в областта на ботаниката, опазването на растителното разнообразие и екологията на видовете и местообитанията.

По **показател Г**, кандидатът представя 40 публикации извън хабилитационния труд, носещи общо **782 точки** при минимално изискуеми 240. Значителна част от тези публикации са публикувани в престижни международни списания от първи и втори квантил (Q1/Q2), което свидетелства за високо качество и международна разпознаваемост на научните изследвания. Кандидатът е първи автор само в една публикация, отнесена към група Г, а в другите е участник в авторските колективи.

Представената за конкурса научна продукция включва общо **56 публикации**, всички в съавторство, като кандидатът е **първи автор в 11 публикации (на 10 от група В и на 1 от група Г)** от тях. Шест публикации са резултат от работата на големи международни научни колективи с повече от 12 съавтори.

По **показател Д** са представени 803 независими цитирания в издания, индексирани в Web of Science и Scopus, които формират **1600 точки** при минимално изискване от 120 точки. Този резултат е особено показателен за високата видимост на научната продукция на кандидата и за нейното утвърдено място в международната научна общност.

Показател Е също е значително надхвърлен с отчетени **783 точки** при изискуеми 150. Те са формирани от участие в 15 национални и 6 международни научни проекта, ръководство на 7 национални проекта и ръководство на българските екипи по три международни проекта, финансирани по програма „Хоризонт Европа“.

Представените количествени показатели показват, че кандидатът изпълнява и надвишава изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“, като демонстрира висока научна продуктивност, международна разпознаваемост, успешна проектна дейност и активен принос за развитието на научни изследвания.

Основни направления в изследователската работа на кандидата и най-важните научни и научно-приложни приноси.

Научната продукция на кандидата се характеризира с ясно изразен интердисциплинарен подход, обединяващ изследвания в областта на растителното биоразнообразие, генетичните ресурси, природозащитната биология, фитохимията, етноботаниката и устойчивото използване на лечебните растения. Тази тематична широта обуславя известна хетерогенност на представените публикации, като наред с трудовете, пряко насочени към проблемите на биоразнообразието и опазването на видовете, са включени и разработки с генетичен, фитохимичен, етнофармакологичен и биомедицински характер. Интердисциплинарният характер на изследванията позволява разглеждането на растителното разнообразие в по-широк екологичен и природозащитен контекст.

Сред приносите, които имат най-пряко отношение към научната специалност „Екология и опазване на екосистемите“, могат да бъдат обособени две основни направления.

Първото направление обхваща изследванията върху пространствените модели на биоразнообразието и влиянието на екологичните и антропогенните фактори върху структурата и функционирането на екосистемите. Към него се отнасят публикации № 17, 25, 30, 32, 46 и 47, в които са анализирани зависимостите между земеползването, ландшафтната структура и състоянието на биоразнообразието, както и влиянието на различни фактори върху устойчивостта на растителните популации и екосистеми.

Второто направление е свързано с изследването, оценката и опазването на редки, ендемични и консервационно значими растителни видове и техните популации. В тази група попадат публикациите върху *Rhodiola rosea*, *Malus florentina*, *Adonis vernalis*, *Primula veris*, представители на род *Thymus* и новоописания вид *Sideritis elica*. Получените резултати разширяват знанията за разпространението, популационната структура, репродуктивния потенциал и природозащитния статус на редица видове с висока консервационна значимост.

Като допълващи направления, обогатяващи екологичния профил на кандидата, могат да бъдат разглеждани изследванията върху растителните генетични ресурси, включително приложението на молекулярни и популационно-генетични подходи за оценка на генетичното разнообразие, както и разработките, свързани с устойчивото използване на лечебните растения, етноботаничните изследвания и управлението на растителните ресурси, които допринасят за разбирането на механизмите за опазване и устойчиво използване на биологичното разнообразие.

Отражение на научните публикации на кандидата в литературата.

Научните публикации на кандидата са получили значителна международна видимост и разпознаваемост. От представената справка е видно, че за периода 2020-2025 г. са отчетени общо **803 цитирания в издания, индексирани в Web of Science и Scopus**, което свидетелства за устойчив интерес към научните резултати и тяхната добра интеграция в международното научно пространство.

Най-голямо отражение в научната литература намират публикациите, свързани с изследвания върху лечебни и ароматни растения, генетичните ресурси и фитохимичните характеристики на представители на родовете *Sideritis*, *Rhodiola*, *Fumaria*, *Salvia* и други. Особено висока цитируемост се наблюдава при обзорните публикации и трудовете, посветени на *Rhodiola rosea* и видовете от род *Sideritis*, които се цитират в изследвания, публикувани в престижни международни списания в областта на фитохимията, фармакологията, растителните биотехнологии, природните продукти и опазването на растителните ресурси.

Цитиращите публикации обхващат широк тематичен спектър и са публикувани от научни колективи от Европа, Азия и Северна Америка, което потвърждава международното значение на получените резултати. Значителна част от цитиранията са в списания с висок

научен авторитет, което е показател за качеството и актуалността на научните разработки на кандидата.

Следва да се отбележи, че най-силно е отражението на публикациите в областта на биоразнообразието, генетичните ресурси, фитохимията и лечебните растения, докато публикациите с по-пряка насоченост към екологията и опазването на екосистемите имат по-ограничен, но видим научен отзвук. Това съответства на интердисциплинарния научен профил на кандидата и на тематичната структура на представената научна продукция.

Участие в научни проекти.

Кандидатът има значителен опит в изпълнението и управлението на научноизследователски проекти на национално и международно ниво. Представената справка включва участие в общо **31 научни и образователни проекта**, реализирани с подкрепата на Фонд „Научни изследвания“, национални научни програми, Министерството на околната среда и водите, Европейския съюз и други финансиращи организации.

Научната дейност на кандидата е тясно свързана с изследвания върху растителното биоразнообразие, генетичните ресурси, лечебните растения, екосистемните услуги и адаптацията към климатичните промени. Особено значение имат участията в проекти, свързани с опазването и устойчивото използване на лечебни растения (*Sideritis scardica*, *Thymus* spp., *Rhodiola rosea*), ДНК баркодиране и метабаркодиране на растителното разнообразие, картиране и оценка на природозащитното състояние на видове и местообитания, както и разработването на методологични подходи за оценка на екосистемни услуги.

Следва да се отбележи, че кандидатът не само участва като член на научни колективи, но е и ръководител на редица национални и международни проекти. Сред тях се открояват проектите „Метаболитен профил и генетична изменчивост на видовете от род *Thymus* в България“, „Интегрирани технологии за оптимизация на биоактивни *Thymus* продукти“, както и проектите по Националната програма „Млади учени и постдокторанти“, свързани с проучване на лечебни растения и тяхното природозащитно значение.

Особено впечатление прави активното участие на кандидата в международни инициативи по програма „Хоризонт Европа“, включително като ръководител на българския екип по проектите MSCA-NET, CASRI и RADIANCE, както и участието в COST Action CA19128 „Pan-European Network for Climate Adaptive Forest Restoration and Reforestation“ и проекта за възстановяване на водите в басейна на р. Дунав.

Представените данни показват висока проектна активност, способност за привличане на външно финансиране и успешна работа в национални и международни научни мрежи.

Учебно-преподавателска дейност (ръководител/консултант на докторанти, обучение на студенти и др.)

Учебно-преподавателската дейност на кандидата е тясно свързана с подготовката на млади учени и специалисти в областта на ботаниката, биоразнообразието и генетичните ресурси. Представените материали показват последователно участие в обучението и научното ръководство на докторанти, както и ангажираност с образователни и научно-популярни инициативи.

Кандидатът е научен ръководител на един редовен докторант по научна специалност „Ботаника“, с тема, посветена на биологичното и фитохимичното проучване на видове от род *Thymus*, разпространени в България. Докторантурата е успешно приключена с право на защита през 2024 г., което свидетелства за ефективна работа при подготовката на млади изследователи.

От представените документи е видно също участие като научен консултант в подготовката на докторант, защитил образователната и научна степен „доктор“ по проблематика, свързана с опазването и култивирането на лечебни и консервационно значими растителни видове.

Следва да се отбележи и участието на кандидата в Националната научна програма „Образование с наука“, както и в други инициативи, насочени към популяризиране на научните знания и изграждане на интерес към природните науки сред ученици и млади изследователи.

Като цяло считам, че кандидатът демонстрира добра активност в подготовката на научни кадри и в предаването на знания в областите, в които развива своята научна дейност. Макар основната му професионална реализация да е свързана с научноизследователска работа, представените доказателства показват последователен принос към обучението на докторанти и развитието на млади учени.

Оценка на личния принос на кандидата.

От представените материали считам, че кандидатът има съществен личен принос към получените научни резултати. Относно публикациите в съавторство, поради липса на информация за конкретното разпределение на приноса между отделните автори, приемам, че участието на съавторите в публикуваните научни резултати е равностойно. Значителна част от публикациите са с нейно водещо авторство, а участието ѝ като ръководител на научни проекти и научен ръководител на докторанти потвърждава активната ѝ роля при формулирането и реализирането на научните изследвания.

Критични бележки и препоръки.

Нямам съществени критични бележки към представената научна продукция и цялостната дейност на кандидата.

Като препоръка бих отбелязала, че експертизата на доц. д-р Ина Анева в областта на лечебните растения, растителните генетични ресурси и тяхното устойчиво използване би могла да бъде още по-пълноценно интегрирана в научноизследователската дейност на Секция „Лесовъдство и управление на горските ресурси“. Направлението, свързано с лечебните растения и недървесните горски ресурси, има дългогодишни традиции в Институт за гората - БАН и в близкото минало бе сред добре развитите научни тематики. Считам, че професионалният опит, международната разпознаваемост и научните постижения на кандидата създават отлични предпоставки за възстановяване и по-нататъшно развитие на това направление чрез прилагане на съвременни интердисциплинарни подходи, съчетаващи екология, генетични ресурси, природозащитна биология и устойчиво управление на природните ресурси. В същото време активната работа с докторанти и млади учени би могла да допринесе за формирането на ново поколение изследователи и за укрепването на научния капацитет на секцията в тази перспективна област.

Лични впечатления.

Личните ми впечатления от доц. д-р Ина Анева се основават на периодични професионални контакти в рамките на дейността на Българската академия на науките, свързани с работата ѝ като научен секретар и моето участие в Управителния съвет и Общото събрание на БАН. В тези контакти тя се е проявявала като коректен, добронамерен и конструктивен колега, с отговорно отношение към поетите ангажменти и към развитието на академичната общност.

Прави впечатление нейната отдаденост на научната дейност, както и активната ѝ ангажираност с популяризирането на науката и дейността на Българската академия на науките пред широката общественост. Високо оценявам участието ѝ в инициативи, насочени към представянето на научните постижения на БАН и повишаването на обществената видимост на българската наука. Считам, че съчетава успешно активна научноизследователска работа, организационна дейност и ангажираност към поставени задачи.

Заключение.

Във връзка в посоченото по-горе, предлагам доц. д-р Ина Анева да бъде избрана за „професор” по професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Екология и опазване на екосистемите“.

Дата 02.06.2026

Член на НЖ:

доц. д-р Ина Анева
И. Анева